

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی اردبیل

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

دانشکده پزشکی

پایان نامه جهت اخذ درجه دکترا در رشته پزشکی

عنوان:

بررسی فراوانی و هم وقوعی عوامل عفونت های بیمارستانی در

شهر اردبیل در سال ۱۴۰۰

نگارش:

صبا مهداد

اساتید راهنما:

دکتر محمد جعفرزاده

دکتر اسلام مرادی اصل

استاد مشاور:

دکتر عباس عباسی قهرمانلو

تیر ۱۴۰۲

شماره پایان نامه: ۰۱۰۵۲

گواهی اصالت پایان نامه

اینجانب صبا مهداد دانشجوی مقطع دکتری رشته پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل تایید می‌نمایم که:

- این پایان نامه بر اساس نتایج بررسیها/ تحقیقات انجام یافته توسط اینجانب تحت راهنمای آقای دکتر جعفرزاده و آقای دکتر مرادی بوده و بوسیله خودم انشا گردیده است و در صورت استفاده از نتایج پژوهش‌ها و یا آثار دیگران بلافاصله به مرجع مورد استفاده استناد شده است و در قسمت منابع و مأخذ مشخصات مرجع به طور کامل ذکر گردیده است.

- مسئولیت صحت مطالب مندرج در این پایان‌نامه به طور کامل با اینجانب است.

- این پایان نامه قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی ارائه نشده است.

- کلیه حقوق مادی و معنوی این پایان‌نامه و هر گونه محصول مستخرج از آن اعم از مقالات، چاپ کتاب و ثبت اختراع به دانشگاه علوم پزشکی اردبیل تعلق دارد و هرگونه استفاده از اطلاعات و یا نتایج، واگذاری اطلاعات به افراد دیگر، چاپ، تکثیر، نسخه‌برداری، ترجمه و اقتباس از این پایان‌نامه بدون اخذ اجازه کتبی از دانشگاه علوم پزشکی اردبیل ممنوع است.

- کلیه مقالات مستخرج از این پایان‌نامه تحت نام دانشگاه علوم پزشکی اردبیل (Ardabil University of Medical sciences) به عنوان وابستگی نویسنده اول یا مسئول و با اطلاع و اجازه تمامی اساتید راهنما و مشاور به چاپ رسیده یا خواهد رسید.

- چنانچه در هر مقطع زمانی، خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را می‌پذیرم و دانشگاه مجاز است با اینجانب مطابق با ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت برخورد قانونی، هیچ‌گونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی دانشجو

امضا و تاریخ

- بدینوسیله اصالت و صحت نتایج این پایان‌نامه مورد تأیید اینجانب، استاد راهنما می‌باشد.

نام و نام خانوادگی استادراهنما

امضا و تاریخ

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	چکیده.....
۳	فصل اول مقدمه.....
۴	۱-۱- اهمیت موضوع و انگیزه تحقیق.....
۸	۱-۲- اهداف پژوهش.....
۸	۱-۲-۱- هدف کلی.....
۸	۱-۲-۲- اهداف اختصاصی.....
۸	۱-۳- سوالات و فرضیات مطالعه.....
۹	۱-۴- تعریف واژه‌ها.....
۱۱	فصل دوم بررسی متون.....
۱۲	۲-۱- عفونت های بیمارستانی.....
۱۳	۲-۲- انواع عفونت های بیمارستانی.....
۱۳	۲-۲-۱- عفونت های جریان خون مرتبط با کاتتر ورید مرکزی.....
۱۴	۲-۲-۲- عفونت های دستگاه ادراری وابسته به کاتتر.....
۱۴	۲-۲-۳- عفونت های محل جراحی.....
۱۵	۲-۲-۴- پنومونی وابسته به ونتیلاتور.....
۱۵	۲-۳- پاتوژن های بیمارستانی.....

- ۱۶..... ۲-۳-۱- باکتری ها
- ۱۷..... ۲-۳-۲- ویروس ها
- ۱۷..... ۲-۳-۳- قارچ ها
- ۱۸..... ۲-۴- اپیدمیولوژی عفونت های بیمارستانی
- ۱۸..... ۲-۵- عامل های تعیین کننده
- ۱۹..... ۲-۵-۱- محیط
- ۱۹..... ۲-۵-۲- آسیب پذیری
- ۱۹..... ۲-۵-۳- آگاهی
- ۱۹..... ۲-۶- منابع آلودگی و انتقال
- ۱۹..... ۲-۶-۱- میکروفلورای بیمار
- ۲۰..... ۲-۶-۲- بیماران و کارکنان
- ۲۰..... ۲-۶-۳- محیط
- ۲۰..... ۲-۷- پیشگیری از عفونت های بیمارستانی
- ۲۰..... ۲-۷-۱- انتقال از محیط
- ۲۱..... ۲-۷-۲- انتقال از کارکنان
- ۲۲..... ۲-۷-۳- مدیریت پسماند بیمارستانی
- ۲۲..... ۲-۸- کنترل عفونت های بیمارستانی
- ۲۳..... ۲-۹- مصرف آنتی بیوتیک ها و مقاومت آنتی میکروبی

۲۳	۲-۹-۱- مصرف مناسب عامل های ضد میکروبی.....
۲۴	۲-۹-۲- مقاومت آنتی بیوتیک.....
۲۵	۲-۹-۳- سیاست کنترل مصرف آنتی بیوتیک.....
۲۵	۲-۱۰- نظارت بر عفونت بیمارستانی.....
۲۶	۲-۱۱- بررسی متون.....
۳۰	فصل سوم مواد و روش کار.....
۳۱	۳-۱- نوع پژوهش.....
۳۱	۳-۲- جامعه آماری، روش نمونه گیری، حجم نمونه.....
۳۱	۳-۳- روش گرد آوری اطلاعات.....
۳۲	۳-۴- معیارهای ورود به مطالعه.....
۳۲	۳-۵- معیار خروج از مطالعه.....
۳۲	۳-۶- روش تجزیه و تحلیل داده ها و بررسی آماری.....
۳۳	۳-۷- ملاحظات اخلاقی.....
۳۳	۳-۸- جدول متغیرهای مطالعه.....
۳۴	فصل چهارم نتایج.....
۴۷	فصل پنجم بحث.....
۴۸	۵-۱- بحث.....
۶۱	۵-۲- محدودیت های مطالعه.....

۶۲.....۳-۵- نتیجه گیری

۶۴.....۴-۵- پیشنهادات

۶۴.....۵-۵- ترجمان دانش

۶۶.....منابع

فهرست جدول‌ها

- جدول ۱- توزیع فراوانی موارد عفونت بیمارستانی..... ۳۵
- جدول ۲- توزیع سنی موارد عفونت بیمارستانی..... ۳۶
- جدول ۳- توزیع جنسیت موارد عفونت بیمارستانی..... ۳۸
- جدول ۴- توزیع بیمارستانی موارد عفونت بیمارستانی..... ۳۹
- جدول ۵- توزیع نوع بخش موارد عفونت بیمارستانی..... ۴۰
- جدول ۶- توزیع پیامد بیماری موارد عفونت بیمارستانی..... ۴۱
- جدول ۷- توزیع ارگان‌سیسم موارد عفونت بیمارستانی..... ۴۲
- جدول ۸- رابطه بین پیامد عفونت بیمارستانی با سن و طول بستری..... ۴۴
- جدول ۹- رابطه بین پیامد جنسیت و عفونت بیمارستانی..... ۴۴
- جدول ۱۰- ارتباط بین فوت ناشی از عفونت بیمارستانی و فاکتورهای موثر بر آن..... ۴۵
- جدول ۱۱- ارتباط بین فوت ناشی از عفونت بیمارستانی و فاکتورهای موثر بر آن..... ۴۶

فهرست نمودارها

شکل ۱- توزیع سنی موارد عفونت بیمارستانی..... ۳۷

شکل ۲- توزیع جنسیت موارد عفونت بیمارستانی..... ۳۸

فهرست علائم اختصاری

WHO: World Health Organization

HCAI: Health Care Associated Infections

ICU: Intensive Care Unit

SSI: Surgical Site Infections

VAP: Ventilator Associated Pneumonia

MRSA: Methicillin Resistant Staphylococcus Aureus

CDC: Center for Disease Control

CAUTI: Catheter Associated Urinary Tract Infections

CLABSI: Central Line Associated Blood Stream Infection

بررسی فراوانی و هم وقوعی عوامل عفونت های بیمارستانی در شهر اردبیل در سال

۱۴۰۰

چکیده

زمینه: امروزه عفونت بیمارستانی یکی از بزرگترین مشکلات درمانی محسوب می شوند، زیرا باعث افزایش مدت بستری بیمار و افزایش هزینه های درمانی می شود. از دیگر مشکلات حاصل از این عفونت ها انتقال آن ها از افراد بستری در بیمارستان به سایر افراد جامعه و گسترش عفونت در سطح جامعه می توان اشاره کرد.

هدف: تعیین فراوانی و هم وقوعی عوامل عفونت های بیمارستانی در شهر اردبیل در سال

۱۴۰۰

مواد و روش کار: مطالعه حاضر از نوع توصیفی مقطعی است. بیمارانی که از اول فروردین ۱۴۰۰ تا ۲۹ اسفند ۱۴۰۰ (در مجموع ۳۵۳۶ بیمار) که با تشخیص عفونت بیمارستانی در بیمارستان های شهر اردبیل در سیستم پورتال ثبت عفونت های بیمارستانی ثبت شده بودند براساس داده ها که شامل جنس، نوع پاتوژن مسبب عفونت و بخش بستری بیمار و با استفاده از نرم افزار آماری SPSS نسخه ۲۵ و تست های کای دو و رگورسیون لجستیک بررسی شدند.

یافته ها: براساس یافته های این مطالعه، در مجموع ۳۵۳۶ مورد عفونت بیمارستانی در استان اردبیل رخ داده است که با در نظر گرفتن جمعیت استان، میزان بروز عفونت های بیمارستانی معادل ۲۸۳/۵۸ در هر صد هزار نفر بود. بیشتر موارد عفونت بیمارستانی به تفکیک شهرستان،

در شهرستان اردبیل (با فراوانی ۷۶/۶ درصد) اتفاق افتاده است. بیشترین موارد عفونت بیمارستانی در گروه سنی ۶۵ سال و بالاتر (۳۲/۸ درصد) می باشد. بیشترین موارد عفونت بیمارستانی مربوط به بیمارستان فاطمی (با فراوانی ۲۷/۸ درصد) و سپس بیمارستان امام خمینی (با فراوانی ۲۳/۳ درصد) بوده است و از نظر توزیع بخش، بیشترین موارد عفونت بیمارستانی در بخش جراحی (با فراوانی ۱۵/۹ درصد) حادث شده است. فراوان ترین میکروارگانیزم شناسایی شده اشریشیای کولی بود. از بین موارد ۳۱۸ مورد فوت شده بودند که معادل ۹ درصد کل موارد می باشد. توزیع جنسی در مطالعه ۵۴/۵ درصد مذکر و بقیه موارد مونث بوده اند.

نتیجه گیری: براساس نتایج مطالعه ما، بروز عفونت های بیمارستانی در بیمارستان های اردبیل کمتر از مکان های دیگر می باشد (۲۸۳/۵۸ در هر صد هزار نفر). از بین کل موارد ۳۱۸ مورد فوت شده بودند که معادل ۹ درصد کل موارد می باشد. همچنین متغیر های مختلفی نظیر سن، جنس، مدت زمان بستری و بخش بستری و نوع میکروارگانیزم اثر معناداری بر مرگ ناشی از عفونت های بیمارستانی داشت. نتایج پژوهش ما را به اهمیت افزایش سطح آگاهی کارکنان بیمارستان، رعایت اصول بهداشتی به وسیله کارکنان و انجام اقدامات لازم برای جلوگیری از گسترش عفونت های بیمارستانی سوق می دهد.

کلمات کلیدی: عفونت بیمارستانی، شیوع، مراقبت ویژه، اردبیل.